

Hof van beroep te Gent, arrest van 22 mei 2008

Schijnhuwelijk – Vordering tot nietigverklaring na voltrekking in Zweden – Internationale bevoegdheid – Artikelen 1a en 3.1a Brussel IIbis verordening – Toepasselijk recht – Beoordeling van de ware intentie van de huwelijkskandidaten – Toestemming is grondvereiste – Artikel 46 WIPR – Distributieve toepassing van de leges patriae – Artikel 21 WIPR – Exceptie van Belgische internationale openbare orde – Artikelen 146bis en 167 BW – Bewijs van veinzing conform de lex fori

Mariage blanc – Demande en annulation d'un mariage célébré en Suède – Compétence internationale – Articles 1a et 3.1a Règlement Bruxelles IIbis – Droit applicable – L'appréciation de l'intention véritable des candidats au mariage – Le consentement est une condition de validité – Article 46 CDIP – L'application distributive des leges patriae – Article 21 CDIP – L'exception d'ordre public international belge – Articles 146bis et 167 Cc – La preuve de simulation selon la lex fori

Arrest

2007/AR/1702

in de zaak van:

1. **MOHAMMAD S.A.**,
van Pakistaanse nationaliteit,
geboren te Sialkot (Pakistan) op ... 1967,

eerste appellant,

2. **Stéphanie P.**,
van Franse nationaliteit,
geboren te Poperinge op ... 1971,

tweede appellante,

beiden samenwonende te 8970 POPERINGE, (...), en hebbende als raadslieden mr. VRIJENS Bertrand, advocaat te 9000 GENT, Kortrijksesteenweg 641 en mr. DUYCK Jean-Pierre, advocaat te 8900 IEPER, Diksmuidsestraat 78

tegen:

de PROCUREUR DES KONINGS bij de RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG te IEPER, het ambt uitoefenend van openbaar ministerie, in graad van beroep waargenomen door de PROCUREUR-GENERAAL bij het HOF VAN BEROEP te GENT,
wonende te 9000 GENT, Koophandelsplein 23,

geïntimeerde,
in de persoon van advocaat-generaal Louis VANDENBERGHE,

wijst het hof het volgend arrest:

De appellanten hebben bij verzoekschrift ter griffie neergelegd op 3 juli 2007, bij gebrek aan tegenspraak en een ambtshalve op te werpen exceptie, tijdig en regelmatig hoger beroep ingesteld tegen het vonnis op 25 april 2007 uitgesproken door de eerste kamer van de rechtbank van eerste aanleg te Ieper.

de procedurele voorgaanden en de vorderingen

1. De procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te Ieper heeft de appellant (van Pakistaanse nationaliteit) en de appellante (van Franse nationaliteit) op 23 november 2006 laten dagvaarden teneinde:

- hun op 15 maart 2006 te Stockholm (Zweden) afgesloten huwelijk nietig te horen verklaren wat de gevolgen ervan in België betreft;
- nadien te horen verklaren dat het uitgesproken vonnis zal worden overgeschreven in het aanvullend register van de burgerlijke stand te Brussel voor het lopend jaar, zodra het afschrift ervan zal zijn overhandigd aan de bevoegde officier van de burgerlijke stand, en dat er melding zal van worden gemaakt in de boeken der huwelijksakten van de stad Brussel in rand van de nietig verklaarde huwelijksakte;
- de appellanten solidair te horen veroordelen tot betaling van de kosten.

De appellanten besloten tot de afwijzing van de desbetreffende vordering als ongegrond en tot het ten laste leggen van de kosten, aan hun zijde nader begroot, aan de eisende partij.

Ondergeschikt vroegen de appellanten aan de eerste rechter om de persoonlijke verschijning van de partijen voorafgaand te bevelen.

2. In het bestreden vonnis werd de vordering van de voornoemde procureur des Konings ontvankelijk en gegrond verklaard.

Het huwelijk tussen de appellanten op 15 maart 2006 gesloten te Stockholm (Zweden) werd derhalve nietig verklaard wat de gevolgen ervan in België betreft.

Verklaard werd dat het uitgesproken vonnis zal worden overgeschreven in het aanvullend register van de burgerlijk stand te Brussel voor het lopend jaar zodra het afschrift zal zijn overhandigd aan de bevoegde officier van de burgerlijke stand en dat er melding van zal worden gemaakt in de boeken van de huwelijksakten van de stad Brussel in rand van de nietig verklaarde huwelijksakte.

De appellanten werden tenslotte solidair veroordeeld tot betaling van de kosten, aan de zijde van de geïntimeerde niet te begroten bij gebrek aan een omstandige opgave.

3. In hun beroepsexploot en daaropvolgende beroepsconclusies vorderden de appellanten het ontvankelijk en gegrond verklaren van het hoger beroep, derhalve dat het hof de bestreden beslissing zou tenietdoen en, dienaangaande opnieuw beslissend, de oorspronkelijke vordering onontvankelijk, minstens ongegrond zou verklaren.

Subsidiairlijk ten gronde vorderden de appellanten het bevelen van de persoonlijke verschijning van de partijen, het hen toelaten door alle middelen van recht, getuigen inbegrepen, het bewijs te leveren van de ware intenties van hun huwelijk en het 'bevelen' (*sic*) van een plaatsbezoek en/of buurtonderzoek door de politie.

Tenslotte vorderden de appellanten de verwijzing van de geïntimeerde in de kosten van de beide instanties, aan hun zijde nader begroot.

De geïntimeerde besloot tot de ontvankelijkheid doch ongegrondheid van het hoger beroep, tot de integrale bevestiging van het bestreden vonnis en tot de verwijzing van de appellanten in de kosten van de beide instanties, aan zijn zijde nader begroot voor wat betreft de kosten van de procedure voor de eerste rechter, en nog te begroten na betekening van het tussen te komen arrest voor wat betreft de kosten in de huidige instantie.

De partijen werden gehoord in hun middelen en conclusies op de openbare terechtzitting van 24 april 2008, waarna de debatten werden gesloten en de zaak in beraad werd genomen.

Beoordeling

1. De appellanten roepen vooreerst de onontvankelijkheid van de oorspronkelijke vordering van de geïntimeerde in.

Nochtans blijven zij in gebreke welkdanig middel in te roepen, geput uit het formeel dan wel het materieel recht, dat hun exceptie zou kunnen schragen.

In de gegeven omstandigheden dient besloten dat die exceptie van de appellanten een loutere inhoudsloze stijlformule uitmaakt. Bij gebrek aan een ambtshalve op te werpen exceptie is de oorspronkelijke vordering van de geïntimeerde derhalve wel degelijk ontvankelijk te verklaren.

2. Alleszins op het ogenblik van het inleidend exploit had de appellant de Pakistaanse nationaliteit en de appellante de Franse nationaliteit.

Ze huwden op 15 maart 2006 te Stockholm (de beroepsakte vermeldt echter Huddinge) in Zweden.

De vraag stelt zich naar de geldigheid van desbetreffend internationaal huwelijk in België.

De nietigverklaring van het huwelijk heeft gevolgen *ex tunc*.

De openbare orde vereist dat zou worden beslist nopens de vordering tot nietigverklaring van het huwelijk.

3. De vordering werd ingeleid bij dagvaarding van 23 november 2006.

Krachtens art. 1 a) en 3.1a van de Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake ouderlijke verantwoordelijkheid en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000 voor gemeenschappelijke kinderen (PB 2003 L 331,1), kortweg Brussel IIbis-V°) genaamd, met inwerkingtreding op 1 maart 2005, kon desbetreffende vordering tot nietigverklaring worden ingesteld in België. De territoriaal bevoegde rechtbank is deze van Ieper, aangezien de beide appellanten ten tijde van het inleidend exploit woonden te Poperinge (art. 624 Ger.W.)

De omstandigheid dat het huwelijk voor een vreemde autoriteit werd gesloten, impliceert niet dat de Belgische rechter het geveinsd huwelijk niet zou kunnen nietig verklaren.

De nietigverklaring beoogt immers niet de akte (*instrumentum*) te treffen, maar de achterliggende toestand die in deze akte werd opgetekend (*negotium*).

4. De rechtsvraag naar het toepasselijk recht dient vooraf te worden gesteld nu het bestreden huwelijk tot de staat van de personen behoort en de desbetreffende wetsbepalingen de openbare orde raken.

Het art. 46 WbIPR (wet van 16 juli 2004, *B.S.* 27 juli 2004, in voege getreden op 1 oktober 2004) voorziet dat, onder voorbehoud van art. 47, de voorwaarden voor de geldigheid van het huwelijk voor elke echtgenoot beheerst worden door het recht van de Staat waarvan hij bij de voltrekking de nationaliteit had.

Een internationaal huwelijk is derhalve geldig gesloten wanneer, voor wat betreft de grondvoorwaarden, beide echtgenoten voldoen aan hun nationale wet en voor wat betreft de vormvoorwaarden de *lex loci regit actum* (art 47 *WbIPR*) wordt gevolgd.

De naleving van de vormvereisten is ter zake niet ter discussie. De geïntimeerde is van mening dat in feite te dezen aan de grondvoorwaarden, meer bepaald de toestemmingsvereiste, niet werd voldaan.

5. De nationale wet van ieder van de echtgenoten dient distributief te worden toegepast, onder voorbehoud van de exceptie van de Belgische internationale openbare orde.

In de respectieve toepasselijke wet moet normaliter worden nagegaan wat onder toestemmingsvereiste wordt verstaan.

6. Het schijnhuwelijk of geveinsd huwelijk werd vóór de invoering van art. 146bis B.W. [ingevoegd bij art. 12 wet van 4 mei 1999 (*B.S.* 1.VII.1999) met inwerkingtreding op 1 januari 2000] naar Belgisch recht niet wettelijk omschreven.

Een schijnhuwelijk doet zich voor wanneer het instituut van het huwelijk niet bedoeld is om een duurzame levensgemeenschap te vormen, doch uitsluitend wordt aangewend om een voordeel te bekomen dat afhangt van de staat van gehuwd zijn.

Bijgevolg dient aangetoond te worden dat minstens één van de echtgenoten tot het huwelijk is toegetreden uitsluitend om een andere reden dan om een gezin te stichten.

Het bewijs van die veinzing wordt geleverd overeenkomstig de Belgische wet, die de procedure regelt, hetzij door alle middelen van recht, vermoedens inbegrepen.

7. De eerste rechter heeft op oordeelkundige gronden vermeld op p. 1 t.e.m. 3 van het bestreden vonnis, die door het hof worden overgenomen en aangevuld, het huwelijk tussen de appellanten nietig verklaard voor wat betreft de gevolgen ervan in België.

De geïntimeerde wijst dan ook terecht:

- enerzijds naar de verklaring van de appellante zelf tijdens haar verhoor door de federale gerechtelijke politie op 9 oktober 2006, waar zij heeft bekend in Zweden een schijnhuwelijk met de appellant te hebben aangegaan '*... enerzijds uit liefde voor Shakeel (= broer van de appellant) en anderzijds opdat Saeed (= appellant) hier aan papieren zou geraken opdat hij hier zou kunnen werken ...*';
- anderzijds naar verschillende - niet op een geloofwaardige wijze door de appellanten weerlegde - reeks elementen die alle wijzen op een schijnhuwelijk:

- het feit dat de appellante reeds op 10 februari 2006 samen met de broer van de appellant door de correctionele rechtbank te Haezebrouck (Frankrijk) veroordeeld werd wegens het organiseren van een schijnhuwelijk tussen haarzelf en de appellant;
- de strijdige verklaringen van de appellanten aan de verbalisanten met betrekking tot het tijdstip dat zij mekaar voor het eerst hebben ontmoet en de zeer geringe kennis die zij wederzijds over de andere hadden;
- het ontbreken van een geldige verblijfstitel van de appellant in België, die met een gestolen identiteitskaart op 14 maart 2006 naar Zweden is gereisd;
- de zeer korte termijn van inschrijving van de appellant op het adres van de appellante en het feit dat de appellant zelf aan de verbalisanten op 9 oktober 2006 verklaarde dat hij sedert zijn aankomst in België soms bij de appellante, soms bij zijn broer zou hebben verbleven;
- het gebrek aan (lichamelijke) affectie tussen de appellanten, die op 16 maart 2006 (zijnde een dag na haar 'huwelijk') verklaarde aan de verbalisanten nog geen seksuele betrekkingen met haar echtgenoot te hebben onderhouden en zij zelfs - zonder verklaring - weigerde dat de appellant haar omhelsde;
- de onduidelijkheid over de persoon die het initiatief heeft genomen om in Zweden te huwen en/of de reis daarheen heeft georganiseerd, alsmede de vaststelling dat de broer van de appellant aldaar steeds aanwezig was.

Het is duidelijk dat de appellanten (inzonderheid de appellante) niet om een leugentje verlegen zitten, voor alles een antwoord klaar hebben het één nog ongeloofwaardiger en oncontroleerbaarder dan het andere -, dat hun trouwens veelal strijdige verklaringen alleszins met een zeer grote voorzichtigheid moeten worden benaderd en dat alle elementen in hun onderlinge samenhang er geen twijfel laten over bestaan dat de appellanten beiden nooit de bedoeling hebben gehad om een duurzame levensgemeenschap met elkaar op te bouwen maar integendeel op 15 maart 2006 in Zweden uitsluitend in het huwelijksbootje zijn gestapt om verblijfsrechtelijke motieven ten behoeve van de appellant.

8. Aangezien het hof voldoende voorgelicht is, zijn de door de appellanten gevorderde onderzoeksmaatregelen vooraleer ten gronde te beslissen, zonder voorwerp.

9. Gelet op de ongegrondheid van het hoger beroep dienen de appellanten - overeenkomstig artikel 1017 Ger.W. - te worden veroordeeld tot de kosten van de procedure in graad van beroep.

Alle anders luidende conclusies worden door het hof verworpen als ongegrond, niet dienend en/of irrelevant.

OP DIE GRONDEN,

HET HOF,

recht doende op tegenspraak,

gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk, doch wijst het af als niet gegrond.

Bevestigt het bestreden vonnis waar het onder meer nietig verklaart het **huwelijk** gesloten te Stockholm (Zweden) op 15 maart 2006 tussen:

P. Stéphanie Marie-Jeanne

en

Muhammad S.A.,

wat de gevolgen van dit huwelijk in België betreft.

Bevestigt eveneens de beslissing van de eerste rechter over de kosten, met dien verstande dat die thans aan de zijde van de geïntimeerde worden begroot op 37,56 EUR.

Verwijst de appellanten in de kosten van het hoger beroep gevallen aan de zijde van het openbaar ministerie, thans niet te begroten bij gebrek aan opgave.

Aldus gewezen door de **ELFDE KAMER** van het hof van beroep te Gent, zetelende in burgerlijke zaken, samengesteld uit:

A DEENE, raadsheer-wnd. voorzitter,

N. DE TURCK, raadsheer,

K. VANDENBERGHE, raadsheer,

en uitgesproken door de raadsheer-wnd. voorzitter van de kamer in openbare terechtzitting op

TWEEËNTWINTIG MEI TWEEHUIZEND EN ACHT,

bijgestaan door D. VAN DEN DRIESSCHE, griffier.

